

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Zitting van 26 oktober 2021
Bedrijfsvoering - Organisatieadvies

**18 2021_B&W_00607 Informatienota - Septembercirculaire 2021
Gemeentefonds en Buigbudget 2021-2022**

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer B. Harmsma, Wethouder; mevrouw T. Jongman, Wethouder; de heer M. Scheringa, Wethouder; mevrouw T. Bijl, Wethouder

Zijn eveneens aanwezig:

mevrouw H. de Jong

Afwezig:

de heer J.H. Bats, Burgemeester; mevrouw J.C. de Groot, Secretaris

Samenvatting

De gemeente is voor haar inkomsten voor een groot gedeelte afhankelijk van de rijksoverheid. In het jaar 2021 ontvangen wij ongeveer € 82,3 miljoen via de Algemene uitkering (A.U.) uit het gemeentefonds. Vanaf het jaar 2023 stijgt dit bedrag gemiddeld tot circa € 83,5 miljoen. Het jaar 2022 is een bijzonder jaar door allerlei maatregelen van het rijk, zoals bijvoorbeeld de eenmalige compensatie voor de jeugdzorg (€ 3,4 miljoen). Wij ontvangen dan in totaal een bedrag van € 86,5 miljoen.

Het rijk laat jaarlijks een aantal keren weten hoeveel geld de gemeente aan A.U. kan verwachten. Stijging of daling van dit bedrag wordt voor een belangrijk deel bepaald door de koppeling aan de hoogte van de rijksuitgaven. De septembercirculaire 2021 geeft als uitkomst voor Steenwijkerland een hoger budget ten opzichte van de meicirculaire 2021. Dit heeft positieve gevolgen voor het saldo van onze begroting. De gemeente heeft meer geld vrij te besteden. Hoeveel dat is kunt u aflezen in onderstaande twee tabellen.

Tabel 1 Effect van de A.U. op het meerjarig saldo van de begroting (bedragen x € 1.000)

	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
Mutatie A.U. september 2021	+ 698	+ 5.262	+ 831	+ 546	+ 613
Al opgenomen in de begroting (jeugdzorg)	-	- 3.393	-	-	-
Coronasteunpakket	- 550	- 189	-	-	-
Taakmutaties	- 95	+ 52	+ 43	+ 47	+ 54
Effect A.U. op het saldo	+ 53	+ 1.732	+ 874	+ 593	+ 667

van de begroting					
------------------	--	--	--	--	--

Tabel 2 Ontwikkeling saldo van de begroting (bedragen x € 1.000)

	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
Saldo begroting	+ 1.495	+ 2.253	+ 1.592	+ 1.309	+ 1.310
Effect A.U. op het saldo van de begroting	+ 53	+ 1.732	+ 874	+ 593	+ 667
Nieuw saldo	+ 1.548	+ 3.985	+ 2.466	+ 1.902	+ 1.977

+ = voordeel

De financiële gevolgen van de septembercirculaire 2021 worden verwerkt in de Programmabegroting 2022-2025 (jeugdzorg), in de Perspectiefnota van volgend jaar en in de Jaarrekening 2021.

Buigbudget

Het definitieve Buigbudget (voor het betalen van bijstandsuitkeringen) voor het jaar 2021 is onlangs vastgesteld door het ministerie van SZW op een bedrag van € 12.801.000. Het voorlopige budget was vastgesteld op € 12.929.000. Dit levert een nadeel op van € 128.000.

Het voorlopige Buigbudget over het jaar 2022 is vastgesteld op € 12.721.000, terwijl hier ook gerekend was op een bedrag van € 12.929.000. Wel dient hierbij opgemerkt te worden dat er ook nog een verrekening kan plaatsvinden met de opgenomen stelpost Buig, omdat de toename van het aantal uitkeringen in verband met de coronacrisis ontzettend meevalt. Zie hiervoor ook de financiële mutatie die opgenomen is in de Najaarsnota 2021 binnen het programma Samenredzaam op de bladzijden 46, 47 en 48.

Uw gemeenteraad heeft op 28 september 2021 het besluit genomen om de NoordWestGroep te laten fungeren als sociale onderneming en participatiebedrijf (scenario 3). In dit voorstel is de verwachting gewekt dat de BUIG middelen voor de komende jaren stijgen in verband met het (relatief) grote aantal mensen in de bijstand met een loonkostensubsidie. Op basis van de voorlopige beschikking 2022 BUIG moet deze verwachting worden getemperd. Dit komt met name door een verlaging van ons aandeel in het objectieve deel van de (macro) BUIG uitkering. De financiële consequenties hiervan worden meegenomen bij de Perspectiefnota 2023-2026.

Informatienota

Inleiding

Het rijk informeert de gemeenten o.a. in de septembercirculaire over de gemeentefondsuitkeringen. De ontwikkeling hiervan wordt voor een belangrijk deel bepaald door de hoogte van de rijksuitgaven. Wijzigingen in de rijksuitgaven hebben direct invloed op de omvang van de A.U. (samen de trap op en samen de trap af). De uitkomst van de septembercirculaire is voor onze gemeente zeer gunstig, waardoor het financieel perspectief de komende jaren aanzienlijk verbetert. Voor een uitgebreide analyse van de cijfers van de septembercirculaire verwijzen wij u naar de toegevoegde bijlage.

Ook is van het ministerie van SZW de definitieve beschikking van het Buigbudget 2021 en de voorlopige beschikking van het Buigbudget 2022 ontvangen. Beide budgetten vallen lager uit dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.

Kernboodschap

In onderstaande tabel kunt u zien met welk bedrag de A.U. toeneemt. Door de toename van de A.U. wordt ook het saldo van de begroting gunstig beïnvloed.

Tabel 3 Toename Algemene uitkering (bedragen x € 1.000)

	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
Toename A.U.	+ 698	+ 5.262	+ 831	+ 546	+ 613

Kanttekeningen:

Voor het extra budget wat wij ontvangen moeten ook een aantal (nieuwe) taken worden verricht. Hoewel het geld uit de A.U. vrij te besteden is, kiezen wij er voor om dit budget ook voor deze taken in te zetten. Dit betekent wel dat de totale toename van de A.U. niet kan worden ingezet voor (verbetering van) het begrotingssaldo.

Hieronder kunt u lezen om welke bedragen en taken het gaat. Ook kunt u zien of een bedrag wordt toegevoegd (+ of -) aan een bestaand budget of dat het bedrag op een stelpost wordt gezet. Indien het bedrag op een stelpost is gezet kan dit budget alleen worden uitgegeven na goedkeuring van een bestedingsplan door ons college.

Tabel 4 Taakmutaties (bedragen x € 1.000)

Nummer	Doel	Naar	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
1	Wlz	budget	- 45	- 40	- 36	- 33	- 33
2	Breed offensief	stelpost	+ 33	-	-	-	-
3	Jeugdzorg	budget	+ 132	-	-	-	-
4	Interventieteams	stelpost	-	+ 5	+ 5	+ 5	+ 5
5	Gastouderschap	budget	-	+ 12	+ 12	+ 12	+ 12
6	Rijksvaccinatie	budget	-	+ 7	+ 7	+ 7	+ 7
7	SVB-jeugdzorg	budget	-	- 18	-	-	-
8	SVB-Wmo	budget	-	- 57	-	-	-
9	Gezond in de stad	budget	-	+ 64	-	-	-
10	Participatie	budget	- 12	- 12	- 18	- 25	- 32
11	Integratie Sociaal domein	budget	- 13	- 13	- 13	- 13	- 13
		Totaal	+ 95	- 52	- 43	- 47	- 54

Toelichting taken:

1. Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz (Wet langdurige zorg)

Op 1 januari 2020 is de hulpmiddelenzorg aan cliënten die in een Wlz-instelling wonen vereenvoudigd. Vanaf deze datum worden mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) voor alle cliënten in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de Wmo 2015. Hiervoor zijn in de septembercirculaire 2019 middelen overgeheveld naar de Wlz. Daarbij zijn het ministerie van VWS en de VNG overeengekomen dat op basis van realisatiegegevens nacalculatie plaatsvindt. In deze circulaire is de nacalculatie structureel vanaf 2021 verwerkt. Het bedrag wordt verrekend met het bestaande budget.

2. Uitvoering en implementatie Breed offensief

Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om op die manier meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. Dit wetsontwerp is vanwege de demissionaire status van het kabinet controversieel verklaard. Een deel van de activiteiten is echter niet afhankelijk van een wetwijziging en kan toch worden uitgevoerd. Voor de implementatie van de voorstellen uit het Breed offensief heeft het ministerie van SZW incidentele middelen beschikbaar gesteld. De verdeling van deze middelen vindt plaats via bestuurlijke afspraken met de VNG. De maatregelen richten zich veelal op het gemakkelijker maken voor werkgevers om mensen met een beperking in dienst te nemen. Het gaat onder andere om het stroomlijnen van de administratieve werkprocessen rondom loonkostensubsidie, het uniformeren van de loonwaardebepaling en werkgeversdienstverlening. Omdat het hier een nieuwe taak betreft wordt het bedrag ter hoogte van € 33.000 op een stelpost gezet.

3. Jeugdzorg

Per brief van 29 juni jl. zijn gemeenten geïnformeerd dat het kabinet voor 2022 incidenteel € 1,314 miljard extra beschikbaar stelt ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Dit bedrag komt bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen voor dat jaar.

Een nieuw kabinet zal moeten besluiten over noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdstelsel en de structurele financiën. Het oordeel van een Commissie van Wijzen dient daarbij als zwaarwegende inbreng. Het rijk en de VNG, in samenwerking met andere betrokken partijen (onder andere cliënten, aanbieders en professionals), committeren zich aan het opstellen van een hervormingsagenda, die bestaat uit een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Deze hervormingsagenda omvat zowel afspraken over maatregelen die passen binnen het huidige stelsel, als het starten met de voorbereiding van aanpassing in nationale wet- en regelgeving. Het is aan een nieuw kabinet om over de hervormingsagenda te besluiten.

Het toegezegde bedrag voor Steenwijkerland in de brief van 29 juni jl. van € 3.393 miljoen over het jaar 2022 hebben wij al opgenomen in de Programmabegroting 2022 – 2025 (zie blz. 57 en 58).

In de meicirculaire 2021 zijn wij geïnformeerd over de € 613 miljoen die het kabinet voor het jaar 2021 beschikbaar heeft gesteld voor de acute problematiek in de jeugdzorg. Hiervan is toen een bedrag van € 255 miljoen beschikbaar gesteld. € 55 miljoen van de € 255 miljoen is in de meicirculaire 2021 nog niet verwerkt omdat het rijk en de VNG een deel hiervan wilden inzetten voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg. Inmiddels hebben de VNG en het rijk deze kosten begroot op € 3,1 miljoen waardoor bij deze circulaire het resterende deel kan worden toegevoegd aan de Algemene uitkering. Het bedrag van € 132.000 als resterend aandeel voor ons wordt toegevoegd aan het bestaande jeugdbudget.

4. Landelijke structuur Interventieteams

In de Landelijke Structuur Interventieteams (LSI) werken gemeenten samen met andere overheidsorganisaties ter voorkoming en terugdringing van belasting- en premiefraude, toeslagenfraude, uitkeringsfraude, overtredingen van arbeidswetgeving en daarmee samenhangende misstanden. Voor de ondersteuning bij de uitvoering van projecten binnen de LSI zal het ministerie van SZW vanaf 2022 jaarlijks een bedrag van € 5.000 aan ons beschikbaar stellen. Omdat het een nieuwe taak betreft wordt het bedrag op een stelpost gezet.

5. Toezicht en handhaving Gastouderschap

Voor het ondersteunen van gemeenten bij hun handhavingstaak in de kinderopvang en het intensiveren van toezicht en handhaving van de gastouderopvang wordt vanaf 2022 jaarlijks aan ons een bedrag van € 12.000 extra ter beschikking gesteld. Het bedrag wordt toegevoegd aan het al bestaande budget.

6. Rijksvaccinatieprogramma

Met ingang van 1 januari 2022 worden naast meisjes ook jongens in het kader van het Rijksvaccinatieprogramma gevaccineerd tegen het Humaan Papillomavirus (HPV-virus). Daarnaast wordt de vaccinatieleeftijd verlaagd naar 10 jaar. Ten behoeve van deze taakuitbreiding wordt de Algemene uitkering vanaf het jaar 2022 structureel opgehoogd met € 7.000. Het bedrag wordt toegevoegd aan het al bestaande budget voor de GGD.

7. Uitvoeringskosten SVB-jeugdhulp

Ten aanzien van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de PGB-trekkingsrechten Jeugd is voor 2022 overeengekomen om een bedrag van € 18.000 uit de Algemene uitkering te nemen. Het bedrag wordt verrekend met het bestaande budget.

8. Uitvoeringskosten SVB-Wmo 2015

Ten aanzien van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank voor de PGB-trekkingsrechten Wmo 2015 is voor 2022 overeengekomen om een bedrag van € 57.000 uit de Algemene uitkering te nemen. Het bedrag wordt verrekend met het bestaande budget.

9. Gezond in de stad

Het stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS) wordt voortgezet in het jaar 2022. Voor dat jaar is een bedrag van € 64.000 beschikbaar gesteld. Het programma geeft gemeenten extra ruimte om de gezondheid van mensen in een lage sociaaleconomische positie structureel en duurzaam te verbeteren. Een lokale en integrale aanpak is daarbij van belang. Het bedrag wordt toegevoegd aan het bestaande budget voor het meerjarig sport- en beweegbeleid.

10. Participatie

Het UWV voert structureel de no-riskpolis (een regeling voor werkgevers die een werknemer met een ziekte of een handicap in dienst nemen) uit voor de gehele gemeentelijke doelgroep banenafpraak en nieuw beschut werk. Om dit te financieren zijn middelen verschoven van het gemeentefonds naar het UWV. Met de VNG is bestuurlijk afgesproken de uitgaven aan de no-riskpolis elke vijf jaar te herijken op basis van de realisaties in de voorafgaande periode. Er is daarbij een rekenregel afgesproken voor de wijze waarop meevallers of tegenvallers verrekend zouden worden. Dit jaar bleken de uitgaven van het UWV aan de no-riskpolis hoger te zijn geweest dan aanvankelijk geraamd. Dit heeft conform de overeengekomen rekenregel een extra overheveling tot gevolg van de middelen voor begeleiding naar het UWV. Het betreft voor ons een extra uitname van € 12.000 in 2021, oplopend tot € 32.000 in

2025. De volgende herijking vindt plaats in 2026. Dan zal opnieuw bekeken worden hoe de uitgaven zich hebben ontwikkeld. Het bedrag wordt verrekend met het bestaande participatiebudget.

11. Integratie-uitkering Sociaal domein

Alle gemeenten hebben te maken met de suppletie-uitkering Overheveling IUSD (integratie-uitkering Sociaal domein). Bij de decembercirculaire 2020 zijn de definitieve bedragen van de suppletie-uitkering voor 2019 en 2020 bekend gemaakt. De suppletie-uitkering voor 2021 is in deze circulaire nagecalculeerd en daarmee eveneens definitief geworden. Het structurele bedrag van negatief € 13.000 wordt verrekend met het bestaande Wmo-budget.

Consequenties voor de gemeente

De septembercirculaire 2021 geeft als uitkomst voor Steenwijkerland een hoger budget te zien ten opzichte van de meicirculaire 2021. Dit heeft positieve gevolgen voor het saldo van onze begroting. De gemeente heeft meer geld vrij te besteden. Hoeveel dat is kunt u aflezen in onderstaande twee tabellen.

Effect van de A.U. op het meerjarig saldo van de begroting (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Mutatie A.U. september 2021	+ 698	+ 5.262	+ 831	+ 546	+ 613
Al opgenomen in de begroting (jeugdzorg)	-	- 3.393	-	-	-
Coronasteunpakket	- 550	- 189	-	-	-
Taakmutaties	- 95	+ 52	+ 43	+ 47	+ 54
<i>Effect A.U. op het saldo van de begroting</i>	+ 53	+ 1.732	+ 874	+ 593	+ 667

Ontwikkeling saldo van de begroting (bedragen x € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo begroting	+ 1.495	+ 2.253	+ 1.592	+ 1.309	+ 1.310
<i>Effect A.U. op het saldo van de begroting</i>	+ 53	+ 1.732	+ 874	+ 593	+ 667
Nieuw saldo	+ 1.548	+ 3.985	+ 2.466	+ 1.902	+ 1.977

+ = voordeel

De financiële gevolgen van de septembercirculaire 2021 worden verwerkt in de Programmabegroting 2022-2025 (jeugdzorg), in de Perspectiefnota van volgend jaar en in de Jaarrekening 2021.

Buigbudget

Het definitieve Buigbudget (voor het betalen van bijstandsuitkeringen) voor het jaar 2021 is onlangs vastgesteld door het ministerie van SZW op een bedrag van € 12.801.000. Het voorlopige budget was vastgesteld op € 12.929.000. Dit levert een nadeel op van € 128.000.

Het voorlopige Buigbudget over het jaar 2022 is vastgesteld op € 12.721.000, terwijl hier ook gerekend was op een bedrag van € 12.929.000. Wel dient hierbij opgemerkt te worden dat er ook nog

een verrekening kan plaatsvinden met de opgenomen stelpost Buig, omdat de toename van het aantal uitkeringen in verband met de coronacrisis ontzettend meevalt.

Communicatie

Niet van toepassing.

Vervolg

Niet van toepassing.

Corona

Om te voorkomen dat gemeenten door de coronacrisis in de financiële problemen komen, heeft het kabinet wederom tot een coronasteunpakket besloten. Met deze nota informeren wij u ook over de nieuw genomen maatregelen.

Tabel 5 Coronasteunpakket (bedragen x € 1.000)

Nummer	Doel	Naar	2021	2022
1	Tonk	budget	+ 414	-
2	Buurt- en dorpshuizen	stelpost	+ 20	-
3	Cultuur	stelpost	+ 116	-
4	Re-integratie	budget	-	+ 24
5	Impuls re-integratie	budget	-	+ 72
6	Schuldenbeleid	budget	-	+ 62
7	Bijzondere bijstand	budget	-	+ 31
		Totaal	+ 550	+ 189

Toelichting budgetten:

1. Tonk

De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (Tonk) is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke (woon)kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken. Maar ook burgers die al in 2020 ingestroomd zijn in een uitkering (WW, Bijstand of Tozo) vanwege de coronacrisis, maar waarvoor de hoogte van de uitkering onvoldoende is om de vaste lasten te betalen, komen in aanmerking voor de Tonk. De Tonk kan dan voorzien in (gedeeltelijke) tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten. Voor deze tijdelijke ondersteuning wordt het bestaande instrument van de bijzondere bijstand gebruikt. Voor de eerste drie kwartalen van 2021 is een bedrag van € 260 miljoen beschikbaar gesteld. De eerste tranche van € 65 miljoen is reeds toegevoegd aan de Algemene uitkering. Deze tweede en laatste tranche bedraagt € 195 miljoen, en wordt eveneens beschikbaar gesteld via de Algemene uitkering. Wij ontvangen nu een bedrag ter hoogte van € 414.000, na eerder al een bedrag van € 136.000 te hebben ontvangen. Het bedrag van € 414.000 wordt toegevoegd aan het al bestaande Tonk-budget.

2. Buurt- en dorpshuizen

Voor de lokale buurt- en dorpshuizen heeft het kabinet voor Steenwijkerland € 20.000 beschikbaar gesteld ter compensatie van de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis. Het bedrag wordt op een stelpost gezet, omdat nog niet bekend is hoe dit wordt besteed.

3. Cultuur

Voor de lokale cultuur heeft het kabinet voor Steenwijkerland € 116.000 beschikbaar gesteld ter compensatie van de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis. Het bedrag wordt toegevoegd aan de al bestaande stelpost van € 179.000. Het is nog niet bekend hoe dit bedrag wordt besteed.

4 en 5. Re-integratie en impuls re-integratie

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen beschikbaar voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden (€ 24.000). Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt. Daarnaast ontvangt de gemeente in 2022 een tijdelijke impuls voor re-integratie (€ 72.000) die ons in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren. Voor 2020 en 2021 zijn reeds middelen toegekend in de decembercirculaire 2020. De te ontvangen bedragen worden toegevoegd aan het bestaande budget.

6 en 7. Schuldenbeleid en bijzondere bijstand

Ook als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid (€ 62.000) en de bijzondere bijstand (€ 31.000) beschikbaar. Gericht op het bieden van snelle hulp en ondersteuning aan mensen die vanwege de crisis te maken krijgen met (dreigende) schulden- en armoedeproblematiek. Voor 2020 en 2021 zijn reeds middelen toegekend in de decembercirculaire 2020. De te ontvangen bedragen worden toegevoegd aan het bestaande budget.

Besluit

Beslispunt 1

de informatienota septembercirculaire 2021 Gemeentefonds en Buigbudget 2021-2022 vast te stellen.